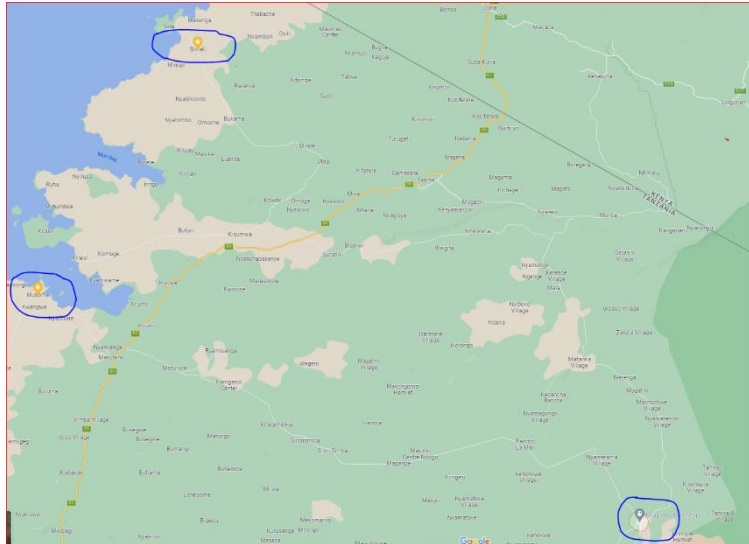

Verslag werkbezoek Doopsgezind Wereldwerk aan Tanzania, Mara District, Jolande Amorison en Leo Bakker, februari – maart 2023.

In het kader van het werk van Doopsgezind Wereldwerk (dgWW) hebben Jolande Amorison en Leo Bakker van de Mara werkgroep in het voorjaar van 2023 weer een bezoek gebracht aan alle projecten van dgWW in het Mara District in Tanzania.

We hebben drie plaatsen bezocht, te weten Shirati, helemaal in het noordwesten tegen de grens met Kenia, Mugumu, aan de rand met de Serengeti en Musoma aan het Victoria meer.

Shirati, van 27 februari – 3 maart en van 13 -15 maart

Allereerst zijn we dit keer naar Shirati afgereisd. We werden weer hartelijk ontvangen op het Community Centre van de KMT Diocese in Shirati. Daar konden we ook de hele week verblijven en werd er goed voor ons gezorgd. Het opvallend hoe netjes het Community Centre eruit zag, goed verzorgd, netjes geschilderd, alles werkte! Dankzij de inspanningen van de Bishop en een nieuwe huishoudelijk manager is deze kwaliteitsverbetering het afgelopen jaar tot stand gekomen.

In Shirati hebben we weer heel veel mensen ontmoet, het was overal een warm welkom. Ook waren er enkele nieuwe mensen op diverse posten waar wij direct mee te maken hadden, dat was even wennen. Die mensen zijn opgestapt of ontslagen vanwege diverse misstanden. Het gonsde dan ook van de geruchten over corruptie en misbruik van gelden. Een extra uitdaging om hier heel alert op te zijn en te kijken wat er van die geruchten klopte. Van alle afgeronde projecten van 2022 zullen aparte verantwoordingen worden gemaakt die met de verschillende donoren zullen worden gedeeld.

KMT Hospital Shirati

We werden weer uitgebreid ontvangen door het managementteam van het Shirati KMT Designated District Hospital, dat onder leiding staat van de bevlogen dokter Bwire Chirangi. Daar hebben we als dgWW al vele jaren een heel goed contact mee en hij

is vaak de spil in vele projecten. Bij dit ziekenhuis geen misstanden, integendeel alles lijkt heel goed georganiseerd. Hier werd vooral dankbaarheid uitgesproken over de ondersteuning die wij al vele jaren vanuit dgWereldwerk bieden. Wederom ontmoetten we diverse nederlandse tropenartsen, het was een hele drukke boel met al die stagiaires. En velen van hen keren ook terug na de stage om nog weer een jaar op vrijwillige basis in het ziekenhuis te werken. Met name de begeleiding door dr Bwire Chirangi en de hele sfeer in het ziekenhuis wordt als zeer motiverend en inspirerend ervaren.

Een van de projecten van dgWW van afgelopen jaar was de reparatie van de wasmachine in het ziekenhuis, een meer dan noodzakelijke reparatie om dat zonder wasmachine het bijna ondoenlijk is om een flink ziekenhuis te runnen.

Als nieuwe prioriteiten werden door dr. Chirangi een drietal projecten genoemd:

- Een dental unit bouwen, men wil graag een nieuwe unit opzetten voor tandsartsenhulp, een klein gebouwtje is nodig. Omdat dgWW in het verleden al een twee tandsartsenstoepen en wat apparatuur heeft geleverd leek het hen mooi als dgWW ook in de verdere facilitering van dit project een rol zou kunnen spelen. Geschatte kosten ongeveer € 15.000,=
- Twee zonneboilers voor warm water op de verloskamers en de zwangerenafdeling. Wel handig als er na een bevalling warm water beschikbaar is. Geschatte kosten € 5000
- Een behandel cyclus voor gehandicapte jongeren, 24 jongeren krijgen een intensieve behandeling en keren na enkele maanden opgeknapt naar huis (bijvoorbeeld klompvoetjes bij kleine kinderen). Geschatte kosten € 5000

Leprosy unit

Ook dit jaar brachten we weer een bezoek aan de Leprosy unit. We organiseerden een heerlijke lunch met elkaar. Patienten, doktoren, verpleegkundigen en staf, allen waren aanwezig en het was een gezellig spektakel. We willen kijken of we een extra collecte voor de Leprosy Unit in de Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer kunnen houden.

Shirati College of Health Sciences

Op de laatste avond voor ons vertrek kwam dr. Chirangi nog aanwaaien met een noodoproep. Er was die dag overleg geweest over de nursing school in Shirati en er was gebleken dat de situatie hopeloos was. Te kort leerlingen, tekorten op de bankrekening, geen perspectief om verder te kunnen als er niet een

noodplan in werking gezet wordt. Aan dgWereldwerk wordt nu gevraagd om een lening te verstrekken om door te kunnen, we hebben het dan over 10.000 euro. En/of een bijdrage te leveren aan een nieuw op te zetten opleiding, namelijk die voor Pharmacie. Men verwacht om dat de toelatingseisen voor deze opleiding lager zijn meer aanloop van studenten. En ook omdat er in de wijde omgeving geen opleidingen hiervoor zijn. Geschatte kosten voor een dergelijke opleiding (gebouw, inboedel en dergelijke) is 37 mln TSH (ongeveer 15.000 euro). Vraag is wat we hiermee aan moeten, nader gesprek is nodig in de Mara werkgroep en dan met het bestuur en de betrokkenen in Shirati

KMT Shirati Diocese

Het was hier waar de geruchten over de ronde deden. Uiteraard hebben we daar uitgebreid over gesproken met de leiding van de kerk, de Bishop, secretaris, penningmeester, planning officer en administratrice. De noodzaak tot een goed controle systeem met voldoende checks en balances werd zeker onderschreven. Die waren ook voor een groot deel al ingevoerd. We hebben alle projecten die onder de kerk vielen grondig nagelopen en alle documenten en kwitanties gecheckt. Er is ons niets van corruptie of verduistering gebleken. Wel bleek de aanstichter van de geruchten zelf een bedrag niet helemaal correct te hebben besteed. Het was een bedrag bedoeld voor de aanschaf van materialen waarvan de studenten van de school tafeltjes en stoeltjes voor de school zouden maken. De betrokken ex-planning officer heeft dit geld aan zijn vader gegeven die het meubilair gemaakt heeft. Het resultaat was dus dat er wel meubilair kwam maar niet de gewenste ervaring voor de studenten om het te maken. Een gemiste kans natuurlijk. Maar wel een geruststelling dat er van verdere malversaties geen sprake was. We hebben de geruchten dan ook her en der tegengesproken.

Het grootste project dat we afgelopen jaar met de kerk samen hebben gedaan was het solar project om het Community Centre van de kerk en de kantoren van zonne-energie te voorzien. Dat is bijzonder goed gelukt. Door een bijdrage van het van Zanten fonds uit Haarlem is dit mogelijk geworden. Men was er zeer blij mee, de installatie werkte naar behoren, vanaf het moment van installatie nu toe is die nog geen dag buiten werking geweest.

Zoals al genoemd was het community centre enorm opgeknapt. Niettemin sprak de Bishop nog wel de wens uit om in de kamers van het centre nog een aantal verbeteringen door te voeren ten aanzien van het sanitair gedeelte. Dat is niet op alle kamers op orde en soms kapot of beschadigt. Hij vroeg om ondersteuning voor een dergelijk renovatie project, ter waarde van € 4000.

Het Aidswezen programma

Het andere project met de KMT Shirati is het aidswezen programma. Ruim 160 kinderen worden gesteund door dit fonds met schoolgeld bestemd voor uniformen, schoenen, boeken, schriften en pennen. De boekhouding van dit programma is zorgvuldig doorgenomen (er waren vele 'ghoststudenten' voorspeld) en die zag er goed uit. Van alle

betrokken leerlingen van primary en secondary scholen was een bonnetje met de aangeschafte spullen aanwezig en een handtekening van een van de ouders. Halverwege het jaar zullen medewerkers van de KMT een keer langs alle leerlingen op de scholen gaan om de voortgang in kaart te brengen. Zij zullen daar uitgebreid rapport van doen zodat we ook zeker weten dat de leerlingen op school zitten. Mooi dat dit toch heel goed uitpakt en dat iedereen er intussen van overtuigd is dat een dergelijk programma dat op zich nogal fraudegevoelig is, nu met diverse checks is opgezet.

De Vocational Open School (VOS)

In tegenstelling tot de positieve berichten van vorig jaar moeten we dit jaar concluderen dat de school in een moeilijke periode terecht is gekomen. De Headmaster is om onduidelijke redenen vertrokken en de beste leraar is nu headmaster geworden. Hij heeft er wel de beste papieren voor maar is helemaal geen headmaster, het is een goede leraar. Aan twee kanten zonde dus. Het meeste zorgen baarde het feit dat de helft van de studenten verdwenen was, ook soms om

onduidelijke redenen. Gebrek aan schoolgeld is al gauw het excuus, en dat zal in veel gevallen ook zo zijn. Maar ongeveer 30 studenten is bij lange na niet genoeg om een school draaiende te houden. Ook een hele goede docente textiele werkvormen was vertrokken, een grote aderslating. Daarnaast was het ook nog zo dat de elektriciteit op de school was uitgevallen (ernstige storing, er moet veel aan de elektrische installatie vernieuwd worden voor de school weer aansluiten) en dat de waterrekening van het studenten dormatory niet betaald was en deze studenten, 14 in totaal dus gewoon zonder water moesten leven. Een onmogelijke situatie en we hebben de schoolleiding en de kerkleiding hier dan ook stevig op

aangesproken. Als de situatie niet snel verbetert dan zou je haast moeten gaan overwegen om de school te sluiten. No way was de response gelukkig wel, maar er moet heel veel gebeuren. En in dit geval niet door dgWW maar door de schoolleiding, de board en kerkleiding. Zij gaven aan de problemen te zien en er serieus mee aan de slag te gaan. Er moeten studenten geworven worden, de situatie in de dormatory ernstig verbeterd en de administratie van de school moet op orde komen. De 60 toegezegde studenten van de overheid waren ook in geen velden of wegen te bekennen en daar moet ook achteraan gegaan worden. Wel waren de benodigde 50 tafeltjes en stoelen geleverd, helaas niet door de studenten zelf gemaakt. Maar dat konden we niet meer terugdraaien. Die 60 studenten van de overheid zou wel eens de life line van de school kunnen zijn.

Pas als de boel weer enigszins op orde is kunnen we overwegen om het geplande solar project voor de school alsnog in behandeling te gaan nemen. Voor nu is dat buiten scope denken wij.

We hebben deze dagen veel met Bishop Amos Muhagachi van de KMT in Shirati gesproken, hij onderkende de vele problemen en gaf aan er ook echt mee aan de slag te zullen gaan. Give me some time, zei hij. We zijn ons bewust van onze verantwoordelijkheid en zullen er alles aan doen om de zaken ten goede te keren. We hopen op goede berichten in het vervolg van dit jaar.

Akelo

Tot slot is in Shirati ook het Akelo dagverblijf bezocht. Dit valt niet onder de KMT maar is een eigen initiatief van een oud bishop, John Nyagwegwe. Het bezoek was dit jaar met enige somberheid omgeven. Het aantal kinderen was op een dieptepunt beland, 12 waren er maar. En dat is ver onder wat nodig is om het dagverblijf te draaien. John Nyagwegwe was dan ook zeer somber over de toekomst, zoals wij dat ook al langer waren. Afsproken is dat er op korte termijn een knoop wordt doorgemaakt door de board om het dagverblijf te sluiten. Eind Q1 moet die beslissing vallen en dan kan de board gaan werken aan een nieuw plan. In de zomer zouden daar dan voorbereidingen voor getroffen kunnen worden zodat met ingang van het nieuwe schooljaar een nieuwe bestemming aan het centrum gegeven zou kunnen worden. Wel moeten we ons hier als Mara werkgroep over buigen, het gebouw

is door dgWW neergezet en als zodanig is niet iedere bestemming passend bij onze doelstellingen. Ook een overgang van het centrum naar de KMT Shirati is een serieuze optie die overwogen moet gaan worden. Eerst maar even afwachten wat de board besluit. Wij hebben in ieder geval de bijdragen voor dit jaar on hold gezet omdat het niet langer realistisch is om dit project te blijven ondersteunen.

Mugumu, van 8 tot en met 12 maart

In Mugumu verbleven we 4-5 dagen in het nieuwe Latona Hotel, geregeld door Musuto Chirangi, de directeur van het doopsgezinde ziekenhuis aldaar. Wereldwerk ondersteunt een aantal projecten in Mugumu, in het ziekenhuis, in de School of Health Sciences die op het terrein van het ziekenhuis staat en bij de doopsgezinde gemeente/kerk in Mugumu.

In het **Nyerere Designated District Hospital** was juist een week tevoren de nieuwe **wasmachine** geïnstalleerd, dat proces heeft heel wat voeten in aarde gehad en heeft bijna een jaar geduurd. Maar dan staat er ook wat! Een prachtige industriële machine waar 30 kg wasgoed in kan.

Een onontbeerlijk apparaat voor een ziekenhuis lijkt mij. Kan voorlopig weer 15 jaar voort hopelijk.

Bij de rondleiding door het ziekenhuis viel op dat het er een stuk netter uit zag dan vorig jaar. Ongeruimd, het gras kort, en met het

opruimen van de overbodige bedden en rolstoelen die stuk waren was ook een begin gemaakt. Hoewel ze voor reserveonderdelen ook hun dienst bewijzen.

Er liep al een aanvraag voor **operatielampen** voor één van de operatiekamers. In de huidige situatie werden sommige ingrepen gedaan bij het licht van een led-buitenlamp, maar grotere operaties moesten doorverwezen worden. Van een deel van het legaat dat de Mara werkgroep had ontvangen is een ok-lamp besteld.

Een ander deel van het legaat is bestemd voor **onderzoek en monitoring** van patiënten met risico op cardio vasculaire aandoeningen, diabetes, verhoogd cholesterol, hoge bloeddruk. Dit is een samenwerkingsproject tussen Mugumu en Bethsaida en zal o.a door Marja Chirangi worden begeleid.

Voor de toekomst zijn er nog enkele aanvragen:

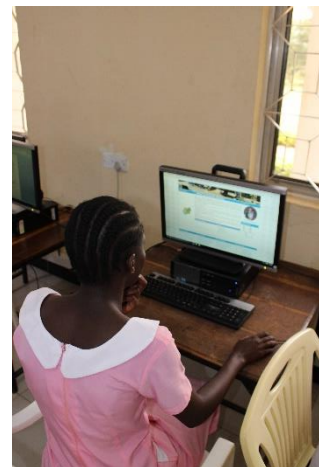
- 10 computers plus internet plus solar aansluiting
- uitbreiding van het huidige laboratorium
- verwijdering en vervanging van het asbest dak.

Kisare School of Health Sciences

In 2022 is op een groot deel van de school **internet** gerealiseerd, wat voor de studenten een enorme vooruitgang is. E.e.a. was keurig aangelegd.

Waar dit jaar ernstig behoefte aan is, is een goede verbrandingsoven voor het afval. Het wordt nu in een kuil gestort en in brand gestoken. Ook een rioolsysteem moet aangelegd worden. Totale kosten worden ingeschat op € 8500

Een grote wens van de school is om op solar energie te worden aangesloten. Dat scheelt veel gedoe met uitvallende elektriciteitsvoorziening en levert een aanzienlijke kostenbesparing op. De school heeft heel snel een project opgezet en een offerte ingediend. Deze is zwaar overbemeten maar toch is dit een mooie mogelijkheid om een nieuw zonne-energie project te doen.

is.

Serengeti Diocese

Uit het eerder genoemde legaat is een **geluidsinstallatie**, een keyboard en een aantal microfoons aangeschaft voor de kerkdiensten binnen en buiten. Nieuwe boxen ontbreken nog. Die worden door de kerk zelf opgebracht.

Een grote nieuwe wens van de kerkleiding is het opzetten van een dagopvang voor 3 tot 5-jarigen, in de gebouwen van de diocese. Volgens de bishop en de leiding is daar grote behoefte aan en zijn er

zeker vrijwilligers genoeg om daar aan bij te dragen. Een bijdrage van €4000 is gevraagd om in de opstart van deze dagopvang te voorzien.

Musoma, van 6 tot 8 maart en van 15 – 17 maart

In Musoma, als centrale standplaats, verbleven we in het huis van Els en Robbert. Dat is heerlijk, rustig en comfortabel. Na de heenreis een weekend daar voordat we naar Shirati gingen en ook tussendoor en aan het eind enkele dagen.

In Musoma bezochten en bespraken we ook een aantal projecten. Al een aantal jaren bestaat **Bethsaida**, een Health Centre opgericht op het land van de familie Chirangi om de arme bevolking in deze regio van een goede gezondheidsservice te voorzien. Dat klinkt een stuk makkelijker dan het is en van tijd tot tijd zijn er vele problemen voorbij gekomen. Onlangs zijn er enkele wijzigingen doorgevoerd waarvan de belangrijkste is dat salarissen alleen worden betaald als er inkomsten zijn.

Inmiddels is de functie grotendeels een dagclinic, al kunnen er zo nodig wel patiënten worden opgenomen. Er zijn 2 clinical officers en een aantal verpleegkundigen en helpenden, maar met regelmaat worden medewerkers door de regering overgeplaatst. Sinds een paar maanden is de nieuwbouw voor moeder-en kindzorg in gebruik genomen, hoewel bevallingen nog in het oude gebouw plaatsvinden. De diverse kamers moeten nog verder ingericht worden. Er zijn wel plannen om overvloedige meubels en ook apparaten over te plaatsen. Op dit moment verblijft Kingi, de Dr. in charge in enkele van de kamers omdat er nog geen huisvesting voor hem is.

We hebben gekeken welke apparaten nog functioneerden, het ECG apparaat lijkt het nog te doen, maar heeft een servicebeurt nodig. Het echo apparaat schijnt te worden gebruikt als er iemand wordt ingehuurd om echo's te maken. Verder stond er nog een groot toestel op één van de operatiekamers, voor monitoring, O2 toediening etc. Dit toestel werd niet gebruikt. Als Marja binnenkort naar Tanzania gaat kan ze beoordelen hoe het met de diverse apparaten is.

Tegenover Bethsaida is een **gastenverblijf** gerealiseerd voor 2 personen, hier kunnen vrijwilligers verblijven die voor enige tijd in Bethsaida komen werken. Het wereldwerk budget van 2023 is voor dit doel gebruikt, €7000,-. Voor 2024 is de bedoeling

In Nederland zijn de Vrienden voor Betsaida actief met fondsen werven, met regelmaat springen ze bij door bv medicijnen te betalen.

Het **adoptieplan** in Tanzania is ondergebracht bij Robert Machumba, de accountant van Bethsaida. Samen met Raphael Magiri selecteert en bezoekt hij de kinderen en zorgt dat ze de benodigde spullen krijgen. Met Sjoukje hadden we afgesproken te bespreken hoeveel kinderen in aanmerking zouden komen voor **Waka Waka lampjes**, om in de avonduren te kunnen leren. Dat zijn er 10, we proberen ze met Marja mee te geven. We hebben dit keer geen bijeenkomst gehouden met de kinderen omdat dat niet zo lang geleden gebeurd was.

Bij de Lake Diocese hebben we een bezoek gebracht aan de **Bible School**, waarvan Musa Marwa de principal is. Hier leren en leven 10 studenten, waarvan 5 gesponsord worden door de DZR. De omstandigheden zijn heel erg basic, de vrouwen bivakkeren met z'n zevenen in één slaapzaal, de mannen hebben de nieuwe dormitory tot hun beschikking. Lampen ontbreken hier en daar, toiletten zijn oude pitlatrines. De docenten geven vrijwillig les, krijgen alleen reisvergoeding. Het enige positieve is, dat het op een prachtige plaats ligt.

Er is een half afgebouwd huis, gebouwd door een vrouwengroep van de **Nyabanga gemeente** aldaar, dat ze erg graag afgebouwd willen hebben. De bedoeling is om er sec. school meisjes overnachting te bieden en daar een verdienmodel van te maken. Hoofddoel is de meiden normen en waarden bij te brengen, naast allerlei vaardigheden die ze niet op school krijgen. Er zitten echter nog heel wat haken en ogen aan. Bij het bezoek van Jelle Waringa van de DZR vorig jaar is het met hem ook besproken wat heeft geresulteerd in een aanvraag bij Dowilvo. We zullen met de DZR en Dowilvo overleggen.

De gemeente Nyabanga heeft vorig jaar een veel te ambitieus plan voor een zeepfabriek in gediend, wat ook afgewezen is. Nu is afgesproken met de pastor Sem Koren en de secretary dat ze een nieuw businessplan schrijven, voor juni.

Tot slot

Tot zover ons verslag van alle bezoeken die we afgelegd hebben, de projecten die we bekeken hebben en de vele vragen die we weer opgehaald hebben. Het was weer een mooie ervaring, we werden overal zeer hartelijk welkom geheten en het voelde elke keer als een beetje thuiskomen.

Gebleken is weer hoe belangrijk het is om fysiek met elkaar in gesprek te gaan en dingen uit te zoeken en uit te spreken. En dan nog is het vaak lastig om echt te achterhalen hoe het nu zit. Digitaal is dat onmogelijk.

Zorgelijk is wel dat de situatie in dit deel van Tanzania er niet beter op wordt, integendeel. En voor de toekomst met de enorme bevolkingstoename ziet dat er ook niet rooskleurig uit. Laten we hopen dat de voorspellingen naar beneden bijgesteld kunnen gaan worden, zoals onlangs al door de VN is gedaan. Dat is hard nodig.

Het is duidelijk dat we intussen een goede band opgebouwd hebben met de partners in Mara district en dat we ons kunnen baseren op een gemeenschappelijk fundament, het Doopsgezinde geloof. Dat geeft houvast en vertrouwen.

Maart 2023

Jolande Amorison

Leo Bakker

Doopsgezind Wereldwerk.